

Pràctica Clínica Assistencial III

Codi: 104072

Crèdits: 2

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	3	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Javier Mundet Tuduri

Correu electrònic: Xavier.Mundet@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Rafael Azagra Ledesma

Xavier Flor Escriche

Inmaculada Grau Majo

Maria Isabel López López

Ana María Altaba Barceló

Joan Juvanteny Gorgals

Francisco Lopez Exposito

Maria Isabel Gonzalez Saavedra

Sebastián Juncosa Font

Silvia Guell Parnau

Lucas Mengual Martinez

Rosa Maria Gracia Gozalo

Jose Maria Bosch Fontcuberta

Judit Llussa Arboix

Jose Maria Verdu Rotellar

Maria Asuncion Wilke Trinxant

Maria Antonia Llauger Rossello

Jose Miguel Llovet Lombarte

Montserrat Bare Mañas

Miriam Mulero Collantes

Ariadna Mas Casals

Montserrat Rodríguez Mas

Alba Blanch Mon
Mònica Rebol·lar Gil

Yoseba Cánovas Zaldúa

Ana Isabel Garaicoechea Iturriria

F. Xavier Cos Claramunt

Nuria Piquer Farres

Equip docent extern a la UAB

Pascual Roig Cabo

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials, però els candidats haurien de complir els següents prerequisits:

- Estar matriculats a 3er curs
- Seria recomanable fer l'assignatura una vegada s'hagi iniciat la formació clínica
- Tenir aprovades les assignatures de Pràctica clínica assistencial I i II
- Està matriculat (encara que no aprovat) en l'assignatura de Fisiopatologia i semiologia clínica (3er curs)

Degut a la naturalesa de les pràctiques que es realitzen en un Centre d'Atenció Primària, l'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

Objectius

El context en el que es desenvolupa l'assignatura de Pràctica clínica assistencial III suposa el primer contacte de l'alumne durant la fase formativa clínica amb el sistema assistencial de l'atenció primària de salut. Es considera que són de l'àmbit de l'atenció primària determinats aspectes de la pràctica clínica assistencial com: l'atenció domiciliària, l'abordatge preventiu i comunitari de les conductes, estils de vida i problemes de salut, la continuïtat assistencial durant tota la vida dels pacients (incloent final de vida), la gestió integral del pacient pluripatològic i fràgil i l'abordatge familiar de determinats problemes.

A més a més en l'atenció primària, és on es desenvolupa el procés diagnòstic de molts problemes de salut, on es defineixen els criteris d'interconsulta i derivació, i on es te cura per assegurar l'anomenat "*continuum assistencial*", és a dir, la coordinació amb altres nivells assistencials i amb els recursos socio-sanitaris i comunitaris.

Ateses aquestes característiques i condicions, en aquesta assignatura es pretén que l'alumne prengui consciència de la importància de la entrevista clínica amb el pacient, del paper de les activitats preventives, la presa de decisions diagnòstiques i terapèutiques en un entorn d'incertesa i complexitat, i la presa de decisions centrada en el pacient. Tanmateix es posaran les bases de com fer recerca en l'atenció primària.

Es consideren com objectius formatius d'aquesta assignatura els següents:

- Conèixer l'equip d'atenció primària i dels seus integrants
- Ús apropiat de l'entrevista clínica en el supòsit d'haver de donar males notícies
- Coneixement de l'atenció domiciliària
- Activitats preventives

- Pacient pluripatològic i polimedicat
- Introducció a la recerca en atenció primària

Aquesta assignatura es complementa amb altres assignatures com els AIMS i Fisiopatologia i semiologia clínica

Competències

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant oral com escrita, amb els pacients, els familiars i acompanyants, per facilitar-los la presa de decisió, el consentiment informat i el compliment de les prescripcions.
- Demostrar que coneix les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut.
- Demostrar una experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i altres recursos del sistema sanitari.
- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent sobre els problemes que afligeixen al malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capaciti per dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, acompanyants, metges i altres professionals sanitaris.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Reconèixer el rol de la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica.
- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.
- Valorar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

Resultats d'aprenentatge

1. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc d'incertesa.
2. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
3. Conèixer els elements bàsics de la comunicació de resultats de la recerca clínica.
4. Descriure el procés de comunicació i el seu efecte sobre la relació professional-pacient.
5. Descriure el sistema d'avaluació de programes de salut i fer una anàlisi crítica d'aquest sistema.
6. Descriure els nous problemes de salut resultants dels moviments migratoris que s'atenen en l'atenció primària.
7. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals.
8. Explicar els elements a tenir en compte per valorar el paper del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i respecte a l'assistència mèdica que rep als CAP.
9. Fer una anamnesi i exploració física completa per aparells i sistemes en adults i nens.
10. Identificar els elements bàsics de l'entrevista metge-pacient en un entorn propi d'alta accessibilitat i presència, amb atenció longitudinal.
11. Identificar les formes de presentació dels diferents processos patològics.
12. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
13. Observar l'actitud terapèutica, el curs evolutiu i la seva prevenció en els casos que sigui possible.
14. Participar en les discussions per solucionar els problemes clínics plantejats.
15. Qüestionar un model simple per explicar l'estat de salut/malaltia de les persones.
16. Redactar una història clínica completa de manera sistematitzada.
17. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
18. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

- Ús apropiat de l'entrevista clínica en situacions especials com és el donar males notícies que permeti: identificar les demandes i els motius de consulta, identificar els aspectes i les possibilitats diagnòstiques i terapèutiques, conèixer les tècniques de recolzament narratiu, exploració dels símptomes guia i avaluació dels aspectes psicosocials.
- Coneixement de l'atenció domiciliària: els motius de consulta, el papers dels diferents professionals, ús apropiat de tècniques diagnòstiques i terapèutiques a la capçalera del malalt, paper del cuidador i de l'entorn familiar i comunitari...
- Activitats preventives: coneixements de les activitats preventives de l'adult (vacunes, cribatges de factors de risc cardiovascular, cribatges de neoplàsies, promoció de salut (activitat física, alimentació saludable...), i de salut mental.
- Pacient pluripatològic i polimedicat: identificar els problemes del maneig del malalt pluripatològic, de l'ús de la polimedicació i interaccions farmacològiques i identificació de les comorbilitats.
- Conèixer els elements bàsics de la comunicació de resultats de la investigació clínica en atenció primària

Blocs distributius

- A. Entrevista clínica
- B. Atenció domiciliària
- C. Pacient pluripatològic i polimedicat
- D. Activitats preventives
- E. Introducció a la recerca en Atenció primària

Metodologia

Aquesta Guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDH), que ho explicaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través dels professors responsables de l'assignatura a les UDH.

Pel present curs, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH són:

Departament(s) responsable(s): Medicina

Responsable de Facultat: Xavier Mundet

Responsables UD Vall d'Hebron: Juan Juvanteny i Xavier Flor

UD Germans Trias i Pujol: Asunción Wilke i Judith LLussa

UD Sant Pau: Laura Diaz Gete i Mª Antonia LLauger

UD Parc Taulí: Rafael Azagra i Montserrat Baré

Metodologia

Pràctiques: Tipologia Pràctiques clíniques assistencials (PCA), activitat dirigida. Pràctica clínica en CAP, diària, de 5 h (x 5 dies=25 hores). Grups 2 alumnes.

Seminaris: Tipologia seminaris especialitzats (SESP). Grups de fins a 25 alumnes, 5 sessions de 2 hores. Lloc de programació: UJDDHH.

Seminari 1: Entrevista clínica (Com donar males notícies)

Seminari 2: Les bases de la recerca en l'atenció primària

Seminari 3: Atenció domiciliària

Seminari 4: Activitats preventives

Seminari 5: El malalt pluripatològic i polimedicat

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES CLÍNiques ASSISTENCIALS (PCA)	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18
SEMINARIS ESPECIALITZATS (SESP)	10	0,4	2, 3, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 15
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL	13,5	0,54	1, 3, 5, 6, 7, 10, 12, 14, 15, 18

Avaluació

AVALUACIÓ DE PRÀCTICA CLÍNICA ASSISTENCIAL III

L'avaluació de l'assignatura és continuada mitjançant l'assistència i la valoració de les diferents tipologies docents.

Ara bé, per poder aprovar l'assignatura **ÉS IMPRESCINDIBLE**:

- L'assistència de l'alumne al 100% de les Pràctiques clíniques en el CAP (5 dies)
- L'assistència de l'alumne al 100 % dels seminaris (5 seminaris)
- Assolir una nota mínima en la prova final dels seminaris de 5 punts (sobre 10)

Avaluació de Pràctiques en el Centre d'Atenció Primària

L'avaluació la farà el tutor clínic de les pràctiques en el CAP, i constarà de:

- L'assistència i puntualitat a les pràctiques (màxim 5 punts)
- L'actitud del estudiant (màxim 4 punts)
- La participació i integració en el grup clínic (màxim 3 punts)
- La progressió de coneixements (màxim 4 punts)

e) La progressió de les habilitats (màxim 4 punts)

El pes d'aquesta avaluació en la nota final serà del 30 %.

Seminaris

Els coneixements i les habilitats adquirits en els seminaris s'avaluaran amb una PROVA FINAL

1) Serà una prova tipus test amb resposta múltiple i/o pregunta curta

2) En la prova tipus test hi hauran varies respostes. Una sola serà correcte. Les no contestades no restaran de la nota final. Les incorrectament contestades restaran de la puntuació final

3) La Matricula d'Honor es donarà entre les millors notes assolides. La puntuació mínima necessària per tenir accés a MH és 9,5.

El pes d'aquesta avaluació en la nota final serà del 70 %

ESTUDIANT NO AVALUABLE

Un estudiant no serà avaluable en qualsevol de les situacions següents:

a) No haver assistit als 5 dies de pràctiques en el CAP (100%)

b) No haver assistit als 5 seminaris (100%)

PROVA FINAL DE RECUPERACIÓ

Els estudiants que no superin l'assignatura per mitjà de l'avaluació continuada es podran presentar a una prova final de recuperació.

SUSPENS DE L'ASSIGNATURA

En el cas que l'alumne no aprovi l'assignatura, caldrà matricular-se de nou en el curs següent (o posteriors).

L'alumne que hagi suspès l'assignatura, si ha realitzat el 100% de l'assistència del CAP, no caldrà que repeteixi les pràctiques en el CAP però serà obligatòria l'assistència de nou als seminaris per poder presentar-se de nou a l'examen final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació de tipus pràctic	30%	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Avaluació mitjançant proves objectives: ítems de resposta múltiple / preguntes restringides: 70%	70%	1	0,04	1, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 15, 17, 18

Bibliografia

Bibliografia específica

Entrevista clínica

- F Borrell y JM Bosch. Entrevista clínica y relación asistencial. La atención centrada en la persona. Capítol del llibre: A Martin Zurro y JF Cano. Atención Primaria. Conceptos, organización y práctica clínica. Ed. Elsevier. 6º Edición. Barcelona. 2014.

- Buckman R. How to break bad news: a guide for health care professionals. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1992
- Epstein R and , Street RL. Shared Mind: Communication, Decision Making, and Autonomy in Serious Illness. Ann Fam Med 2011;9:454-461.

Atenció Domicilària

- Cegri F, Limón E. Manual d'atenció domiciliària. Barcelona: EdiDe Línia editorial Camfic; 2003.
- Programa de millora de l'atenció al domicili desde l'Atenció Primària de Salut. Abril 2010. Institut Català de La Salut. Departament de Salut. 2010.
- Canales -Nevado A., Alonso-Babano A. Rodriguez-Lozano A. Continuidad de cuidados, innovación y redefinición de papeles profesionales en la atención a pacientes crónicos y terminales. Informe SESPAS 2012; 26(S):63-68.

Malalt pluripatològic

- Martin C, Wilke Mª A. El paciente con multimorbilidad. Atención al paciente anciano. En Martin Zurro A, Cano J.F. Atención Primaria. Barcelona: Elseviere Ediciones; 2014. p. 946-967.

Activitats Preventives

- Programa de actividades preventivas y de promoción de la salud. Barcelona: Semfyc Ediciones; 2018. <https://www.semfyc.es/actualizacion-del-programa-de-actividades-preventivas-y-de-promocion-de-la-salud>
- Atención Primaria. Vol. 48. S1 Junio 2016 Número Especial: Actualización 2016: PAPPS

Recerca en Atenció Primària

- Institut Català de la salut. Guia de bones pràctiques clíniques en recerca en ciències de la salut. Barcelona; 2015.
- Ética de la investigación AMF 2015;11(4):191-198

Recursos d'Internet

<http://www.fisterra.com/>

<http://www.apaldia.com/>

<http://www.gencat.cat/ics/professionals/guies/>

<http://www.fbjozaplarte.org/rceap/>

http://www.papps.es/upload/file/PAPPS_2014.pdf

<http://www.camfic.org>